

דבר תורה לשלחן שבת

מתורת הגאון רבי אלעזר זאב רז שליט"א
רבה של תל ציון, ראש ישיבת פלא יועץ

פלא יועץ

חשק וחיבה צריכה רבה לכל דבר שבחובה, לתורה ולתעודה ולכל מדה ומדה, והוא דבר המסור ללב וצריך סיעתא דשמיא, כי ידענו שכך היא חובתנו לעבד את בוראנו בחשק וחיבה ושמחה רבה, אבל מה נעשה שאין לבנו מתעורר לכך ומעוט ערכנו וקוצר השגתנו הן הנה היו בעוכרינו, וגם חטאתינו מונעים הטוב ממנו שחשכו עינינו מראות מה המצוה מה רב טובה ומה יפיה, ומה טוב חלקנו ומה נעים גורלנו בהיותנו זוכים לעשות נחת רוח ליוצרנו מלך מלכי המלכים הקב"ה, ורב טוב הצפון אפלו על מצוה קלה.

והרוצה לזכות למדה זו זה דרכו דרך ישרה שירבה לעסק בתורה ובמצוות אפלו על כרחו שלא בטובתו ידחק עצמו ויבטל רצונו מפני רצון קונו, ועל דרך שאמרו 'לעולם יעסוק אדם בתורה ובמצוות אפלו שלא לשמה, שמתוך שלא לשמה בא לשמה'. כן הדבר הזה, שסגולת מצות ה' ברה לזכך את הנפש ולטהרה, ויום ליום תפקחנה עיניו עד שיערב לו ויבוסם לו עסק התורה וקיום המצוות מכל חיי העולם הבא. ואם יקרה לו מקרה בלתי טהור שיבטל מתורה ומצוות, יהיה לו מר ממות, כי כן הוא האמת לאמתו, כי מה לנו מחיים אם לא לעבוד את בוראנו ולדבקה בו לעשות נחת רוח לפני כסא כבודו.

(רבנו אליעזר פאפו)

ספר "פלא יועץ" ערך 'חשק וחיבה'

מוסיף והולך

ובני יהודה ער ואונן ושילה ופרץ וזרח (מו, יב)

כתב הרמב"ם (בהלכות דעות פ"ב ה"ז) ענין הנהגת האדם וז"ל: "לא יהא אדם בעל שחוק ולא יהא עצב ואונן אלא שמח וכו', וציוו (חכמים) שלא יהא אדם פרוץ בצחוק ולא עצב ומתאבל, אלא מקבל את כל האדם בסבר פנים יפות". עוד כתב (בהלכות ת"ת פ"ג ה"ב): אין דברי תורה מתקיימים במי שמרפה עצמו עליהן וכו', אלא במי שממית עצמו עליהן ומצטער גופו תמיד, ולא יתן שינה לעיניו ולעפעפיו תנומה".

עוד כתב (בהלכה יג): אע"פ שמצוה ללמוד ביום ובלילה, אין אדם למד רוב חכמתו אלא בלילה. לפיכך מי שרוצה לזכות בכתר תורה יזהר בכל לילותיו ולא יאבד אפילו אחד מהן בשינה ואכילה ושתיה ושיחה" וכו'. עכ"ל.

הנה למדנו הרמב"ם שאת "הגוף" צריך לצער במיעוט שינה ותענוגות, ומ"מ את ה"רוח" ואת ה"מצב רוח" לא לדכאות ע"י עצבות ואיבול וכיוצא, אלא אדרבה להיות שמח, וישקיע עצמו בתורה, וככל שיעסוק בתורה ה' ובתיקון המידות הרי הוא מתקדם הלאה ומתעלה, וכמ"ש (אבות ו, ב) "וכל העוסק בתורה הרי זה מתעלה", כי המלאכים נקראים "עומדים", יען אין להם התעלות יותר ממדרגה שנבראו בה, משא"כ האדם הוא נקרא "הולך" ומתקדם כל פעם יותר ויותר, ועליו להיות "היום" שונה מיום "אתמול" ע"י שמוסיף עוד ידיעה חדשה בתורה ועוד הכרה והתחזקות באמונה ביוצר יתעלה, ומכאן שלא "ידגור" הלומד במקום אחד, אלא ילמד כל פעם מסכת חדשה ולימודים חדשים וספרים חדשים בתורתנו הקדושה! וע' בשו"ת אגרות משה (ח"ב יו"ד סימן ק), ולהסתייפלר בס' קריינא דאגרתא (ח"ב סי' א). וכמו שאמרו בית הלל בחנוכה (שבת כא): "מוסיף והולך".

וזה שנאמר: "ובני יהודה - זה היהודי איך צריך להיות תוצאותיו ומנהגיו: ער - שממעט בשינה וממעט בתענוגות הגוף. ואונן - וקצת להיות עצב על ריחוקו מהקדושה ומעבודת ה' יתברך ועל חטאתיו, וגם עצב על צער בני ישראל הנמצאים בגלות; הן גלות גשמית הן גלות רוחנית. ושילה - רמז למקדש (כמו משכן "שילה") שגם לזה צריך להתאבל על החורבן ועל אי בניית המקדש. ופרץ - להתקדם הלאה לפרוץ את המניעות ואת הצימצום, ולטייל בכל חלקי פרד"ס התורה (פשט רמז דרש וסוד). וזרח - להיות שמח (עד שפניו זורחות), וכמו המעשה שכתוב בירושלמי (שקלים פ"ג ה"ב) שראו את רבי אבהו שפניו זורחות, אמרו לרבי יוחנן: הנה ר' אבהו מצא מציאה ועל כן פניו זורחות. אמר להם רבי יוחנן כנראה ששמע דבר תורה חדש, ולכך פניו זורחות ומאירות, קרא עליו 'חכמת אדם תאיר פניו'. (וע' ברכות נה.).

ה' יתן לנו דעת לשמוח בתורה. ולההביל כהבל את כל העניינים האחרים, ולבחור בעסק התורה הקדושה, אמן.

שואל ומשיב

נערך על פי תשובות שחשיב מורנו הרב שליט"א בכתב ובעל פה.
כאן הובאו המסקנות בקצרה, ועוד חזון למועד אי"ה

שינה בלילה יחיד

שאלה: הישן בלילה יחיד שאסור, אימתי.

תשובה: זהו כשאין באותו בנין שום אדם, ולא בחדר הסמוך שום אדם. אבל אם יש אדם בחדר סמוך, אין חשש.

שינה ביחיד עם אור

שאלה: מה יעשה אדם שמוכרח לישן יחיד.

תשובה: כתב בכף החיים (יו"ד סימן קטז) שידליק "נר". ויתכן שגם להשאיר "אור חשמל" דולק גם כן הוי כמו נר.

שתייה מכלי נטילה

שאלה: האם נכון שאין לשותות מכלי נטילה.

תשובה: בשו"ע (יו"ד סימן קטז) מבואר "שלא לשותות בכלים הצואים". ע"ש. וא"כ אם הכלי עלה בו שומן וזוהמא בודאי יש איסור בל תשקצו.

"חלה" שנתערבה בבצק

שאלה: מי שעשה "הפרשת חלה", ואותה חתיכה המופרשת נפלה לתוך הבצק. מה דין הבצק, ומה יכול לעשות לתקן הדבר.

תשובה: הבצק הזה אסור לאכלו. ותקנתו שילך לחכם ויעשה "התרה" על ההפרשה שיש לה דין "נדר".

שאלות ניתן להפנות לת.ד. 57124 ירושלים, או בפקס: 02-9709118,

או דרך מערכת הגליון בדוא"ל: dvartora1@gmail.com

אבו יקרה

פעם אחת הסיבה חבורת תלמידי חכמים בביתו של הגאון בעל "זכרון יוסף" - רבי יוסף שטיינהארט, רבה של פיורדה. היה זה בשבת פרשת ויגש, אחד המסובים הזכיר את מאמר חז"ל, שמשום שיוסף שמע עשר פעמים את אחיו אומרים לו על יעקב אביו "עבדך אבינו", והוא שמע זאת ושתק - נתקצרו חייו בעשר שנים.

שאל האיש: הלא בתורה לא מצאנו את הביטויים האלה חמש פעמים בלבד ולא עשר.

בעוד הרב חוכך בדעתו מה להשיב, נענתה הרבנית ואמרה: "הלוא נאמר 'והם לא ידעו כי שומע יוסף, כי המליץ בינותם'. אם כן איפוא, יוצא כי אכן שמע יוסף את הביטוי 'עבדך' על אביו, עשר פעמים - חמש פעמים מפי האחים, ועוד חמש פעמים מפי המתרגם, שתרגם את דברי האחים באזני יוסף..."

כולל יום השישי "פלא יועץ", על שם הגה"ק רבנו אליעזר פאפו זיע"א,
מחזיק עשרות אברכים מידי שבוע, וההוצאות רבות מאד.

רבים ראו ישועות עצומות בתרומתם לכולל, וכמו שהבטיח רבנו ה"פלא יועץ" זיע"א
כי מי שיעשה עבור נשמתו ישלם לו במיטבא ויבקש רחמים עליו.

לתרומות: ת.ד. 57124 ירושלים, או בכרטיס אשראי בטל': 052-764-7844

ניתן לקבל פרטים נוספים בדוא"ל: matantor@gmail.com

הגליון יוצא לאור על ידי מוסדות "מתן תורה" (ע"ר). ת.ד. 57124 ירושלים

לקבלת הגליון בדוא"ל שלחו ל: dvartora1@gmail.com